

Participatie in de Omgevingswet: wat, wanneer, hoe?

Door Wimfred Grashoff en Pascale Georgopoulou (VNG)

Iedereen happy door participatie?

Participatie in de Omgevingswet

De wet zegt **dat** er participatie moet plaatsvinden. Niet **hoe**.

Drie aspecten:

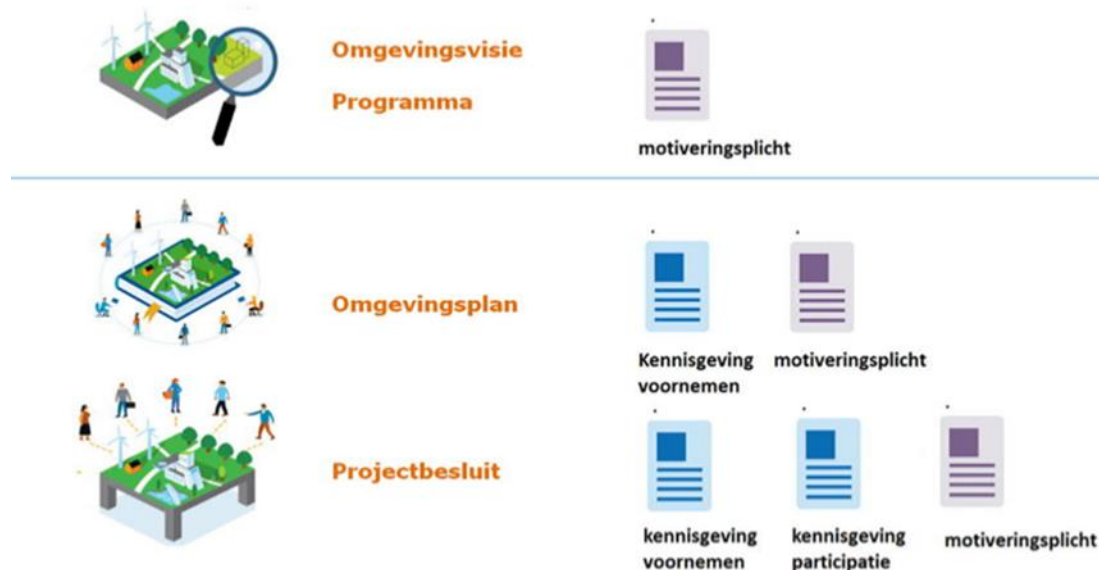
1. Participatie om als gemeente aangesloten te zijn op initiatieven in 'de samenleving';
2. Participatie bij het maken van onder meer de omgevingsvisie en het omgevingsplan;
3. Participatie bij de behandeling van initiatieven en vergunningaanvragen.

De motiveringsplicht en kennisgeving stimuleren het bevoegd gezag tot participatie, de aanvraagvereiste de initiatiefnemer.

4. Participatie bij initiatieven ingericht, maar eerst participatie algemeen

- Voorafgaand aan het formele besluitvormingsproces.
- Meer dan de formele momenten (meer dus dan zienswijzen).
- Participatie is niet dat iedereen het ermee eens moet zijn.
- #Hoedan is niet voorgeschreven.
- Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties en bestuurders van overheden.
- De gemeente neemt (de uitkomsten van) participatie mee bij de belangenafweging bij besluiten over de fysieke leefomgeving.

Participatie door bevoegd gezag

A. Kennisgeving: het bevoegd gezag geeft aan hoe de participatie wordt vormgegeven.

B. Motiveringsplicht: het bevoegd gezag geeft bij het besluit aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding, wat de resultaten daarvan zijn en hoe aan het eigen participatiebeleid is voldaan.

Participatie door de initiatiefnemer: aanvraagvereiste

- › Stimuleren van de initiatiefnemer om participatie te organiseren (amendement De Vries, 2015)
- › Strekking aanvraagvereiste:
 - Aangeven **OF** burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken
 - Indien ja, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over **HOE** zij zijn betrokken en **WAT** de resultaten daarvan zijn
- › Verantwoordelijkheid initiatiefnemer om een adequate vorm te kiezen voor participatie
- › Nee is geen grond van weigering

Omgevingsvergunning

C. Aanvraagvereiste bij vergunning: bij de aanvraag controleren of aan de aanvraagvereisten voor participatie is voldaan (=procestoets). Het resultaat van participatie meewegen in de integrale afweging op het besluit (=inhoud en compleetheid)

De rol van de raad bij inrichten participatie

- “De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarbij participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden gedaan”. (amendement van Eijs c.s.)
- “In het Invoeringsbesluit Omgevingswet een regeling op te nemen die ervoor zorgt dat er een plicht ontstaat voor gemeenten, provincies en waterschappen om het participatiebeleid op te stellen waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden en dit participatiebeleid vast te stellen door respectievelijk gemeenteraad, provinciale staten en het algemene bestuur van het waterschap, en te bevorderen dat de medeoverheden hier zo snel mogelijk mee beginnen, liefst voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet” (motie Nooren c.s.)

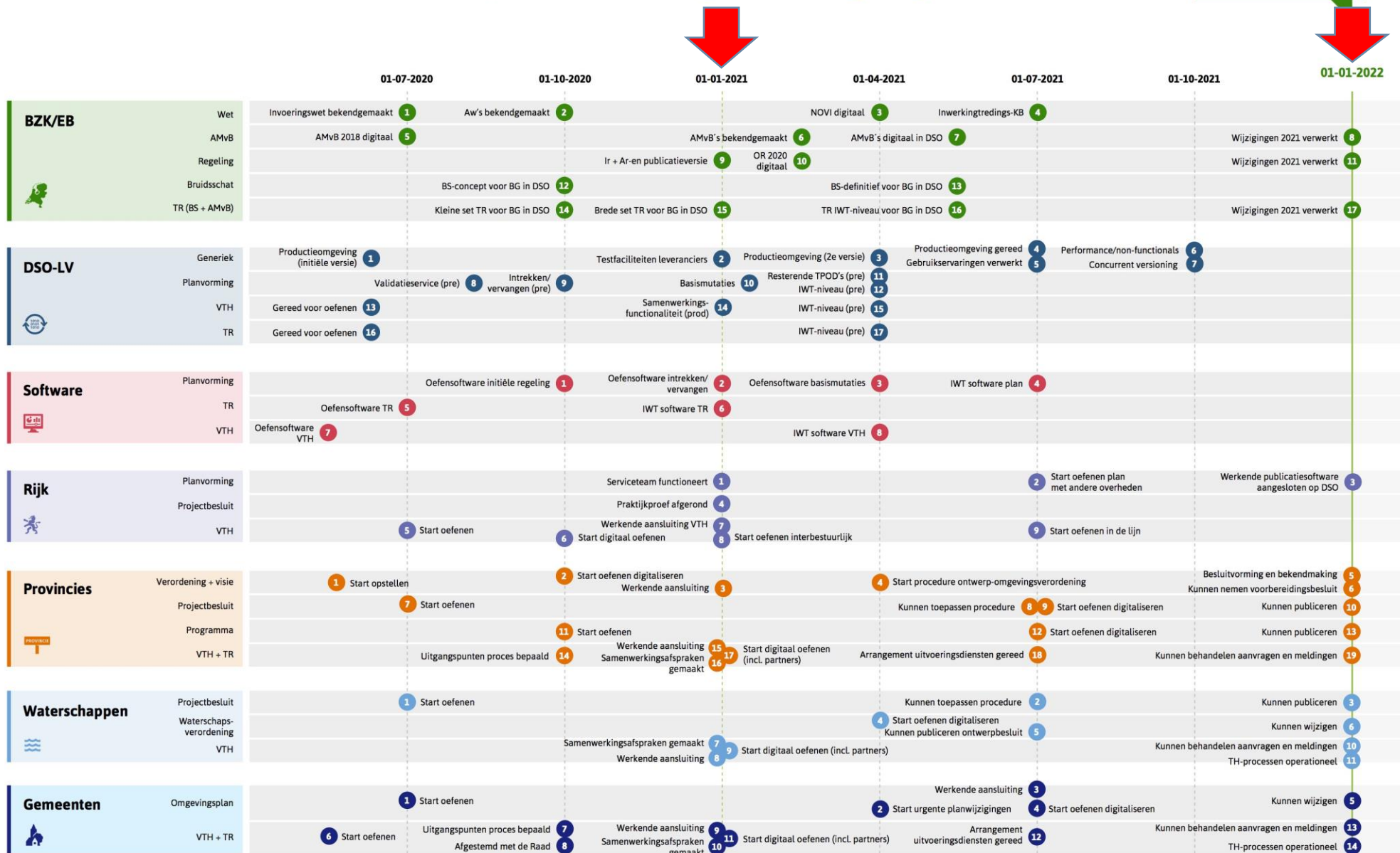
Route 2022

- Tijdslijnen tot inwerkingtreding van de wet
- Twee niveaus
 - Overkoepelend beeld, gezamenlijk voor alle partijen
 - Uitwerkingen per partij
 - Gemeenten
 - DSO-LV
 - Provincies
 - Etc...
- Horizon: Inwerkingtreding, minimale eisen
- Inclusief uitvoeringsdiensten en inclusief Wkb

Gezamenlijke Route 2022

Roadmap voor de invoering van de Omgevingswet

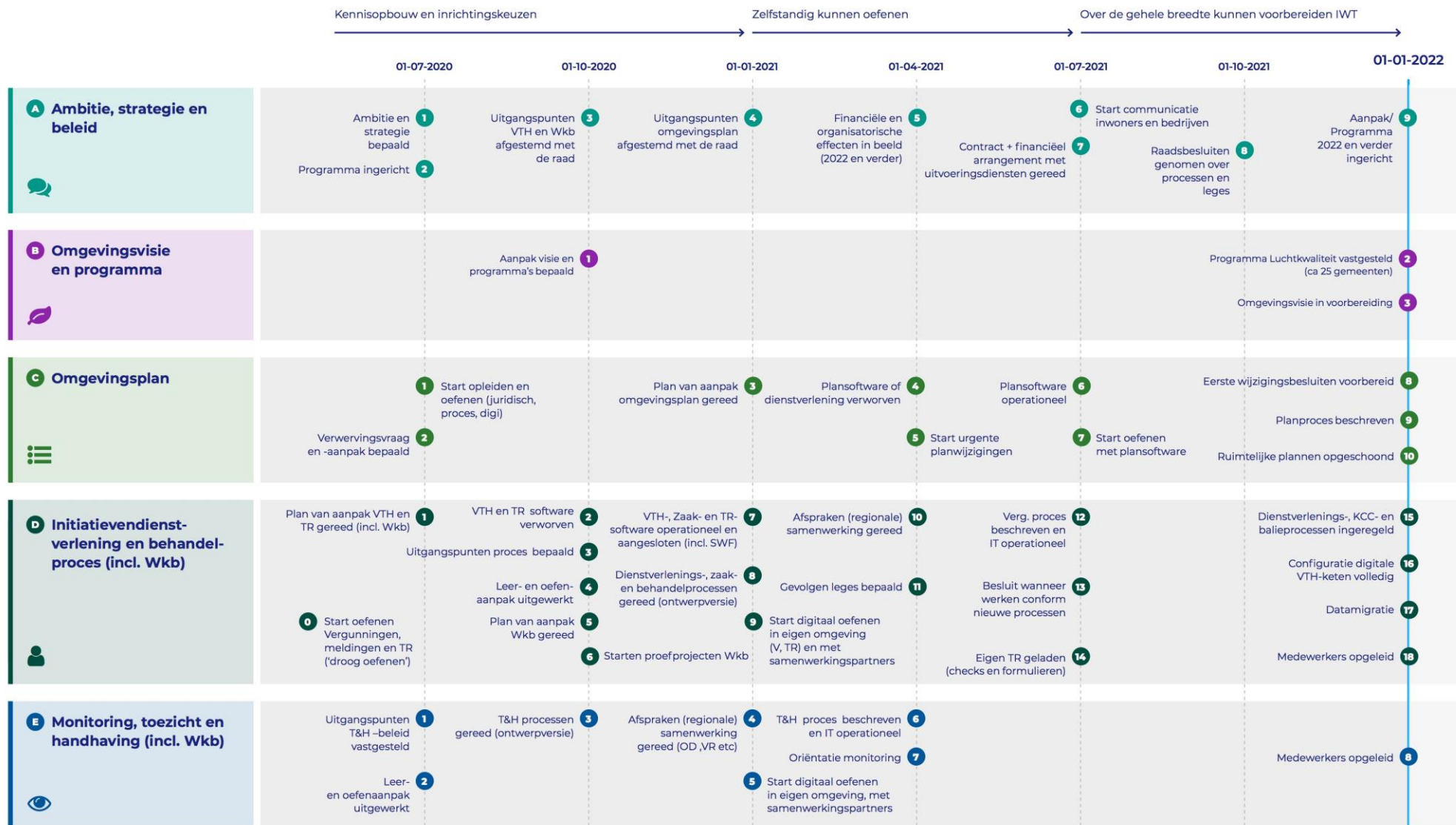
Omgevingswet
van start

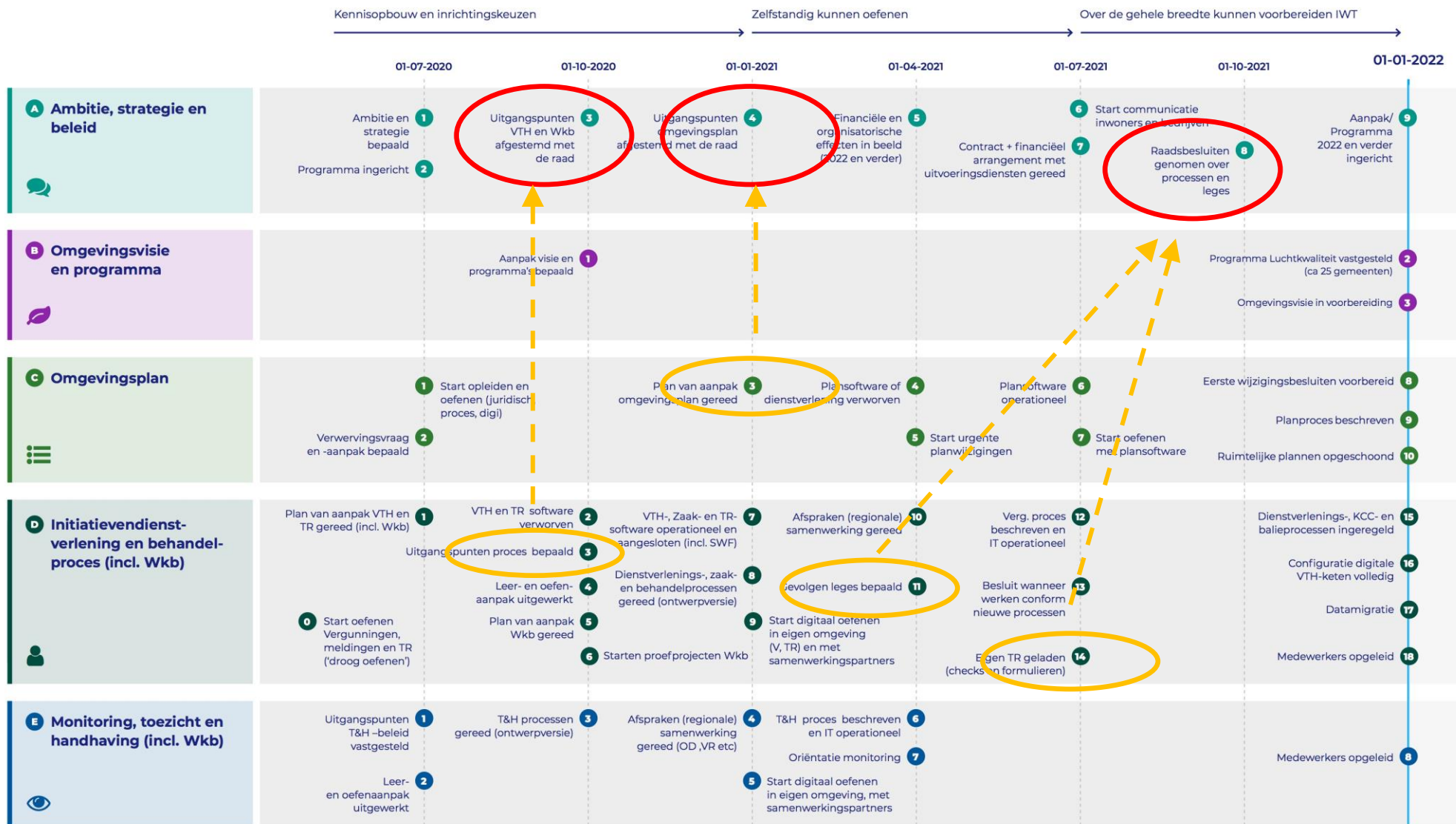

Nr.	Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
1	Wet	Invoeringswet bekendgemaakt	Invoeringswet is in het Staatsblad gepubliceerd.
2	Wet	Aw's bekendgemaakt	Aanvullingswetten (Aw's) geluid, grondeigendom, bodem en natuur zijn in het Staatsblad gepubliceerd.
3	Wet	NOVI digitaal	Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is omgezet in de STOP-standaard. Dit is de intentie; de planning is afhankelijk van de reactie van de Kamer (motie-Ronnes) op de NOVI en of de technische bestanden goed in het DSO-LV kunnen worden gezet → In (PI16) wordt de NOVI als test aan het DSO-LV aangeboden.
4	Wet	Inwerkingtredings-KB	De voorhang van het Koninklijk Besluit (KB) met de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is in beide Kamers afgerond.
5	AMvB	AMvB 2018 digitaal	De 4 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) - Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en Omgevingsbesluit (Ob) zoals die in 2018 zijn gepubliceerd in het Staatsblad (ook wel de 'basis-AMvB's') - zijn omgezet in de STOP-standaard en als testdata in de pre-productie (oefenomgeving) van het DSO-LV gebracht.
6	AMvB	AMvB's bekendgemaakt	Het Invoeringsbesluit (Ib) en de 4 Aanvullingsbesluiten (Ab) (geluid, bodem, natuur en grondeigendom) zijn gepubliceerd in het Staatsblad.
7	AMvB	AMvB's digitaal in DSO	De 4 AMvB's (Bal, Bkl, Bbl en Ob) waarin de wijzigingen verwerkt zijn die volgen uit Ib, Ab geluid, Ab bodem, Ab natuur en Ab grondeigendom worden geconsolideerd, omgezet naar STOP en ingelezen in DSO-LV als testdata in de pre-productieomgeving. Deze geconsolideerde versie wordt 'AMvB 2020' genoemd. NB: Er dient nog besluitvorming plaats te vinden of de AMvB's met annotaties definitief worden opgenomen in het DSO-LV – productieomgeving.
8	AMvB	Wijzigingen 2021 verwerkt	Wijzigingen in de AMvB's die in 2021 worden doorgevoerd, zijn verwerkt in de gedigitaliseerde versie en de toepasbare regels (TR) in het DSO-LV. NB: mijlpaal legt de intentie vast; er dient nog besluitvorming plaats te vinden of de AMvB's met annotaties definitief worden opgenomen in het DSO-LV – productieomgeving).
9	Regeling	Ir + Ar-en publicatieversie	De Word-bestanden van de publicatieversies van de Invoeringsregeling (Ir) en de 4 Aanvullingsregelingen (Ar-en) (geluid, bodem, natuur en grondeigendom) zijn gereed. Bekendmaking volgt pas na beschikbaar komen van de publicatieversie van de laatste Aanvullingsregeling (Ar).

Nr.	Spoor	Mijlpaal	Beschrijving
10	Regeling	Or 2020 digitaal	De Omgevingsregeling (Or) waarin de wijzigingen die volgen uit Ir en de 4 Ar-en verwerkt zijn, is omgezet naar STOP en ingelezen in DSO-LV als testdata in de pre-productieomgeving.
11	Regeling	Wijzigingen 2021 verwerkt	Wijzigingen in de regelingen die in 2021 worden doorgevoerd, zijn verwerkt in de gedigitaliseerde versie in het DSO-LV (pre-omgeving).
12	Bruidsschat	BS-concept voor BG in DSO	Gepersonaliseerde versies van de concept-Bruidsschat (BS) (juridische tekst), dus voor iedere gemeente en ieder waterschap, zijn beschikbaar in het DSO-LV. Dat wil zeggen omgezet naar STOP en ingelezen in DSO-LV (pre-omgeving).
13	Bruidsschat	BS-definitief voor BG in DSO	Gepersonaliseerde versies van de definitieve Bruidsschat, dus voor iedere gemeente en ieder waterschap, zijn beschikbaar in het DSO-LV (pre-omgeving).
14	Toepasbare regels	Kleine set TR voor BG in DSO	Dit betreft de toepasbare regels voor circa 10 activiteiten die een redelijke afspiegeling vormen van de totale set aan activiteiten in rijksregels en bruidsschat, zowel de aanvraagformulieren als ook enkele vergunningchecks. Hiermee kunnen bevoegd gezagen (BG) de eerste ervaring op doen met de werking van de toepasbare regels en met het ontvangen van aanvragen, meldingen en informatieplichten.
15	Toepasbare regels	Brede set TR voor BG in DSO	Dit betreft de toepasbare regels voor een brede set activiteiten (circa 100) die een brede afspiegeling vormen van de totale set aan activiteiten in rijksregels en bruidsschat, zowel de aanvraagformulieren als ook (enkele) vergunningchecks en maatregelen op maat. Hiermee kunnen bevoegd gezagen in de breedte ervaring opdoen met de werking van de toepasbare regels en met het ontvangen van aanvragen, meldingen en informatieplichten.
16	Toepasbare regels	TR IWT-niveau voor BG in DSO	Alle toepasbare regels benodigd voor Inwerkingtreding (IWT), te weten alle aanvraagformulieren, vergunningchecks (voor zover Topactiviteiten) en Maatregelen op maat, zijn geladen in de pre-omgeving van het DSO-LV
17	Toepasbare regels	Wijzigingen 2021 verwerkt	Wijzigingen in AMvB's en regelingen die gedurende 2021 zijn doorgevoerd, zijn verwerkt in de gedigitaliseerde versie van deze documenten in de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBV)/DSO-LV. Over de timing moet nog besluitvorming plaatsvinden.

To do list voor de gemeenteraad 2020-2021

Ambitie, strategie en beleid

- ☐ Vaststellen implementatieplan (ambities, leidende principes, tempo, budget enz)
 - ☐ Planning van raadsbesluiten 2021-2022
- ☐ Uitgangspunten omgevingsplan (plan van aanpak met keuzes over structuur, opbouw, tempo)
 - ☐ Raadsbesluit over gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de raad adviesrecht heeft.
- ☐ Uitgangspunten implementatie VTH & WKB
 - ☐ Raadsbesluit gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor participatie verplicht is
 - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit verordening inspraak en participatie
- ☐ (Indien van toepassing) Nieuwe contracten met uitvoeringsdiensten (bijv. Omgevingsdienst): raadsbesluit
- ☐ Opschonen bestaande verordeningen; indien vormgegeven in Verordening Fysieke Leefomgeving: raadsbesluit
- ☐ Legesverordening (waarin gevolgen Omgevingswet en WKB zijn verwerkt)
- ☐ Mandaatregelingen
- ☐ Verordening Nadeelcompensatie (v/h planschadeverordening)
- ☐ Instellen commissie ruimtelijke kwaliteit: raadsbesluit
 - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit kaders ruimtelijke kwaliteit
- ☐ Verordening kwaliteit VTH: raadsbesluit
- ☐ Handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma incl. WKB: raadsbesluit

Omgevingsvisie en programma

- ☐ PvA opstellen omgevingsvisie (inclusief planning)
- ☐ (Indien van toepassing) Vaststelling programma luchtkwaliteit
- ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit gelijkstellingsbepaling omgevingsvisie

Omgevingsplan

- ☐ PvA opstellen omgevingsplan (inclusief planning en keuzes over transitieperiode)
- ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit Delegatiebesluit aan het college om het omgevingsplan te wijzigen

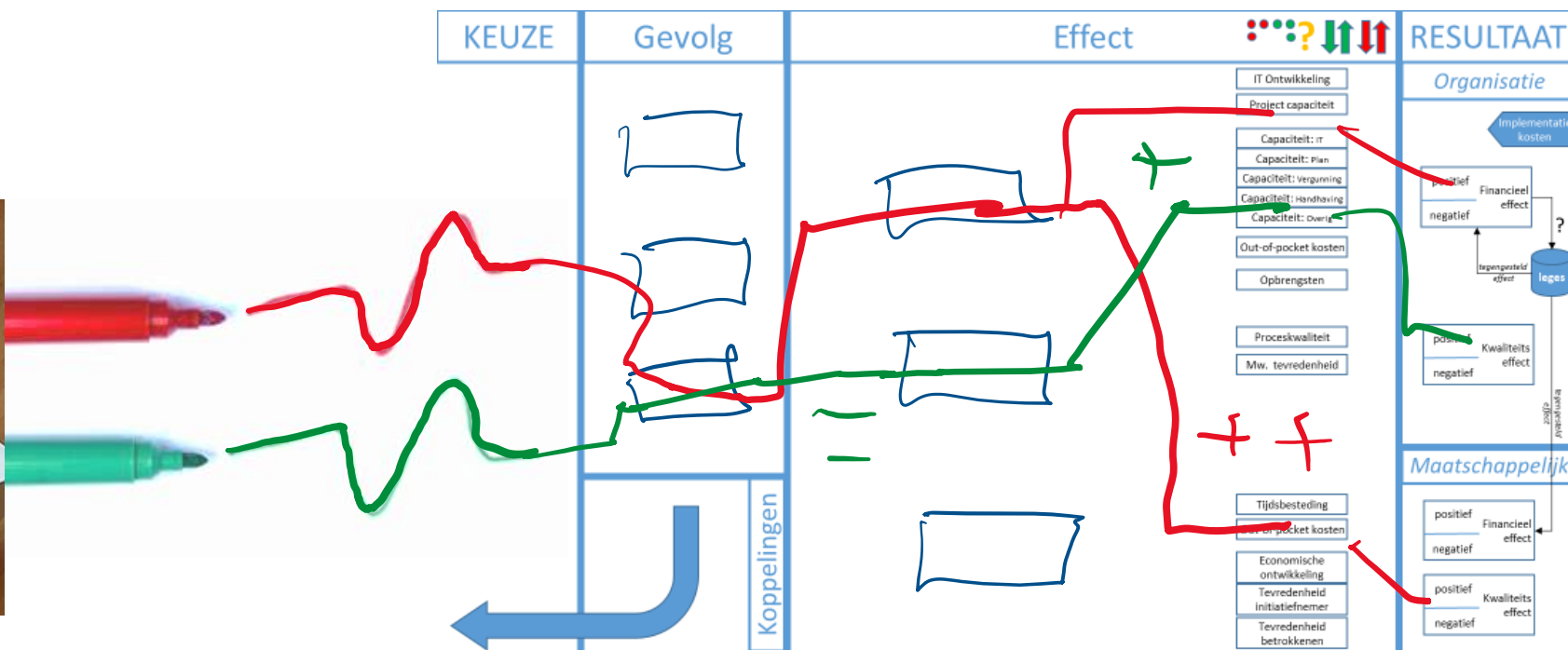
Initiatieven, dienstverlenings- en behandelprocessen

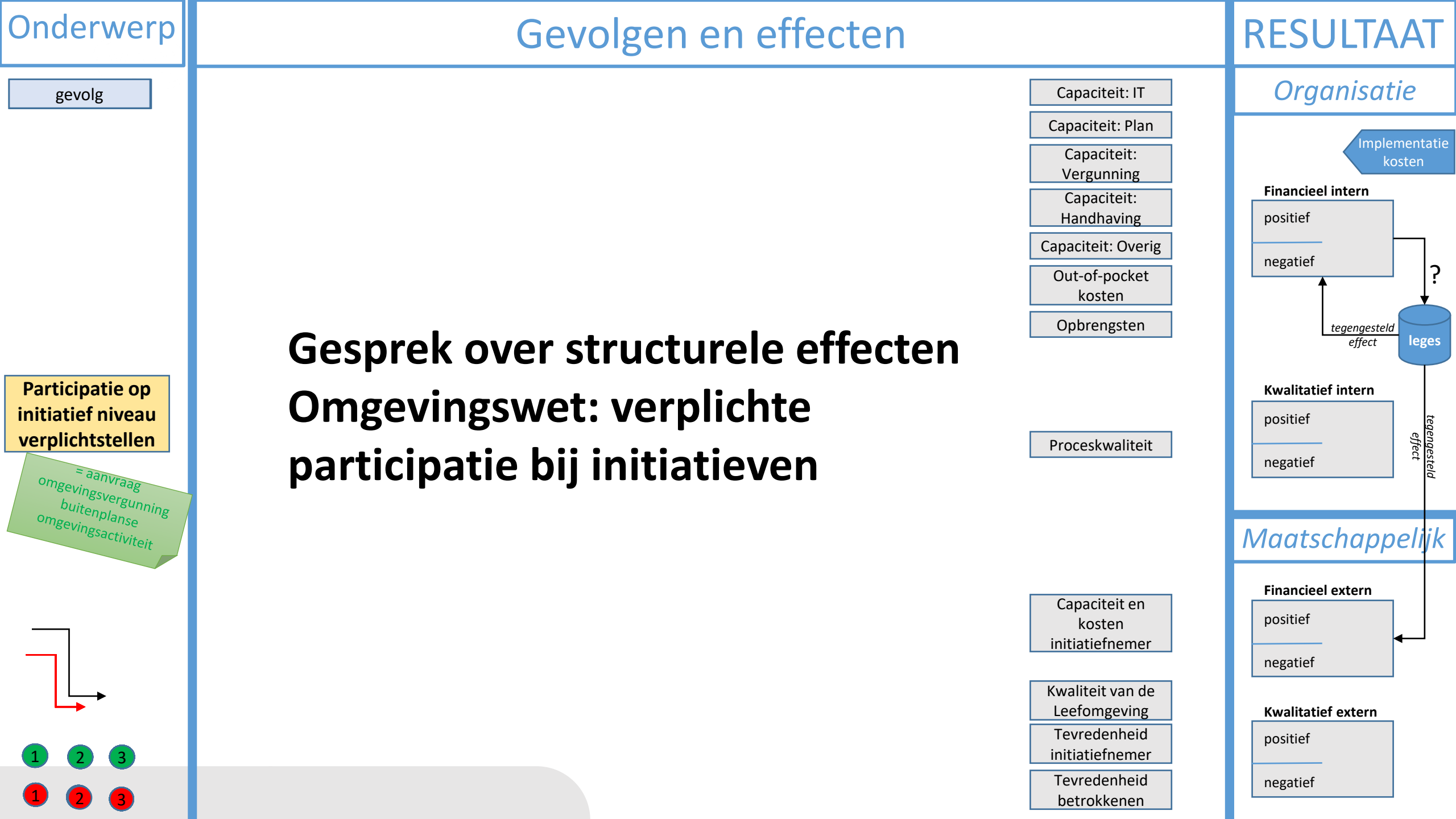
- ☐ PvA invoering VTH-processen (inclusief WKB)

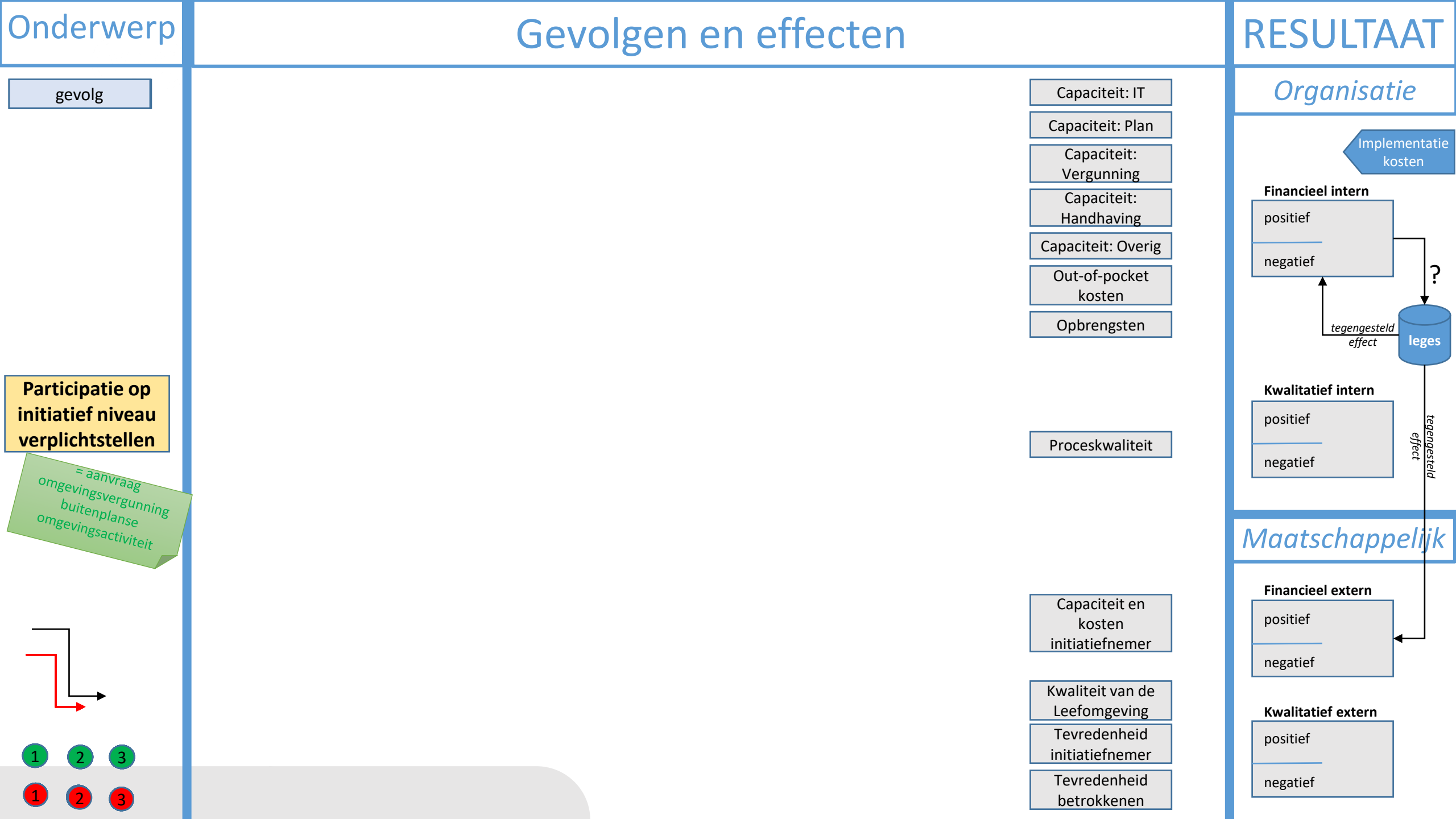
Monitor, toezicht en handhaving (incl. WKB)

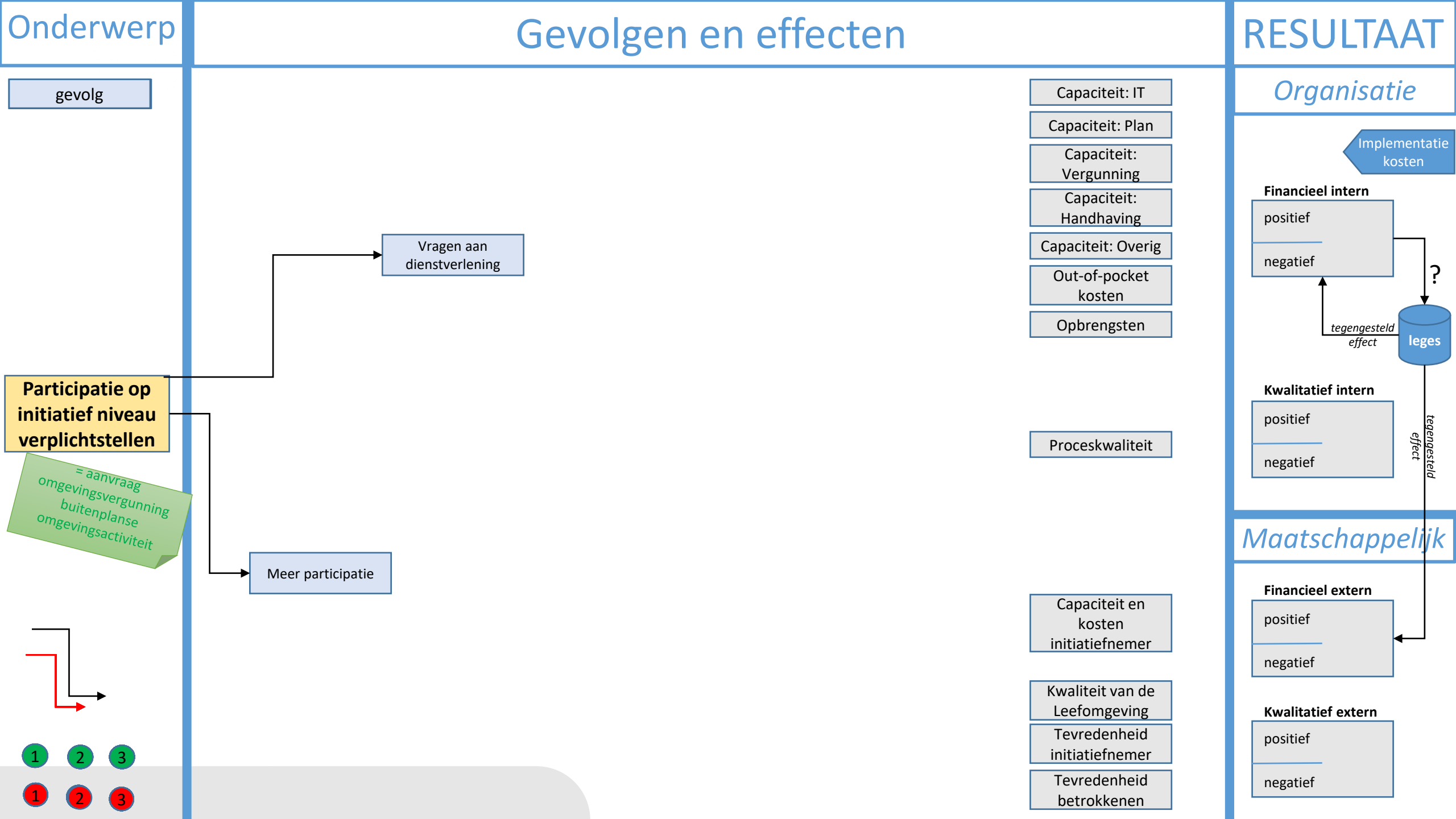
- ☐ (Indien van toepassing) Nieuwe samenwerkingsafspraken met (regionale) overheden en ketenpartners

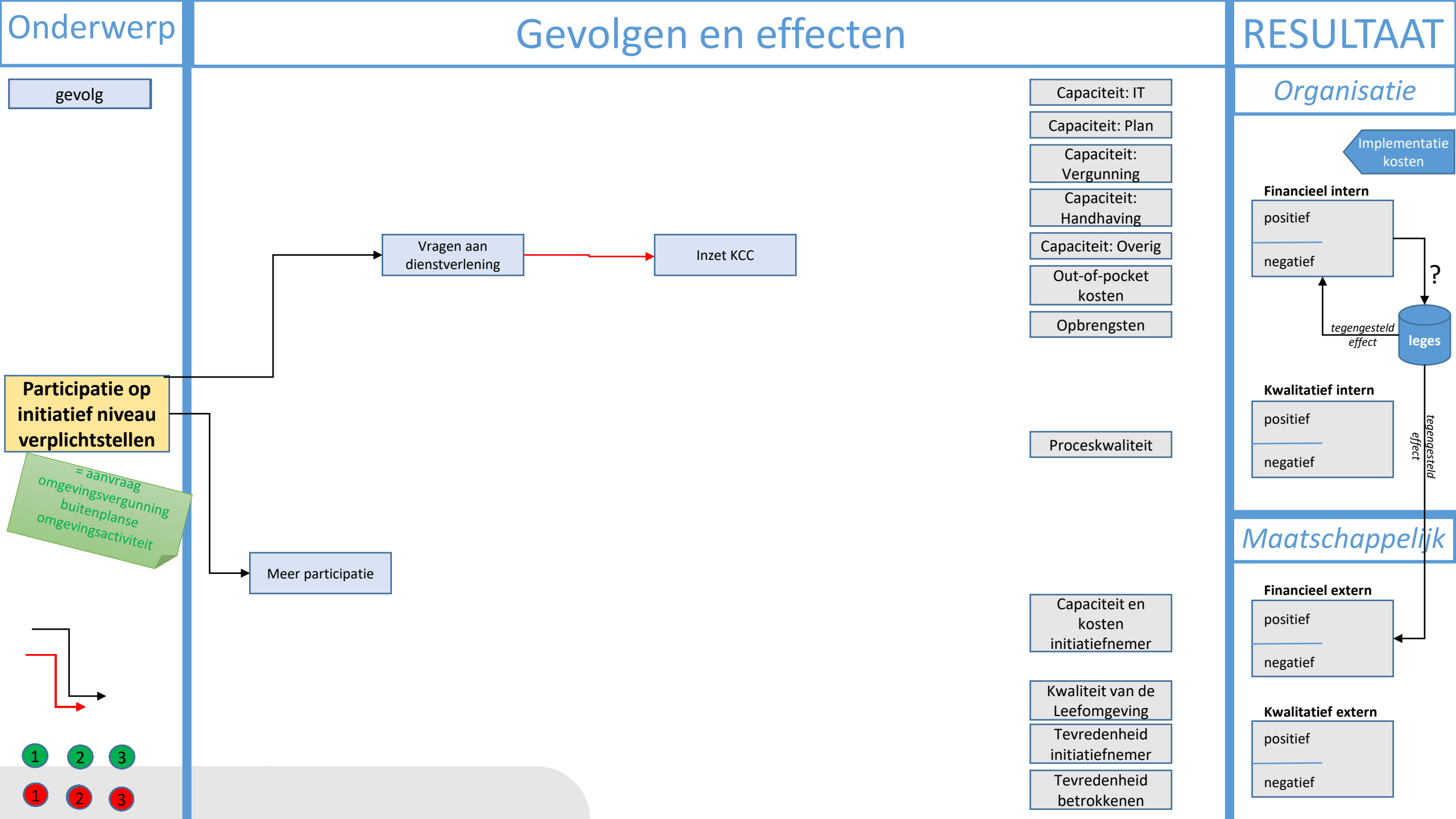
Hulpmiddel: Keuze- en effectschema's

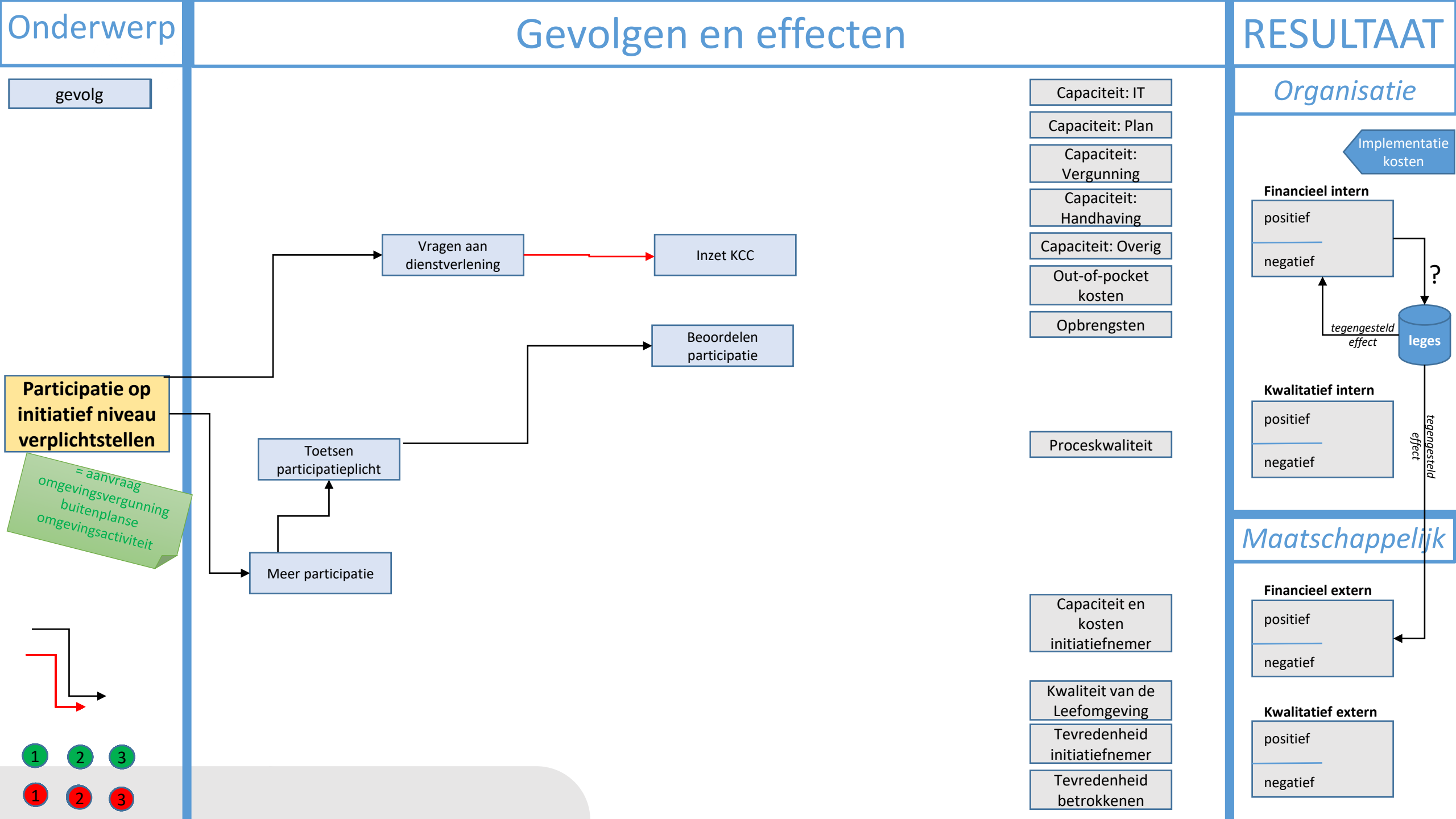

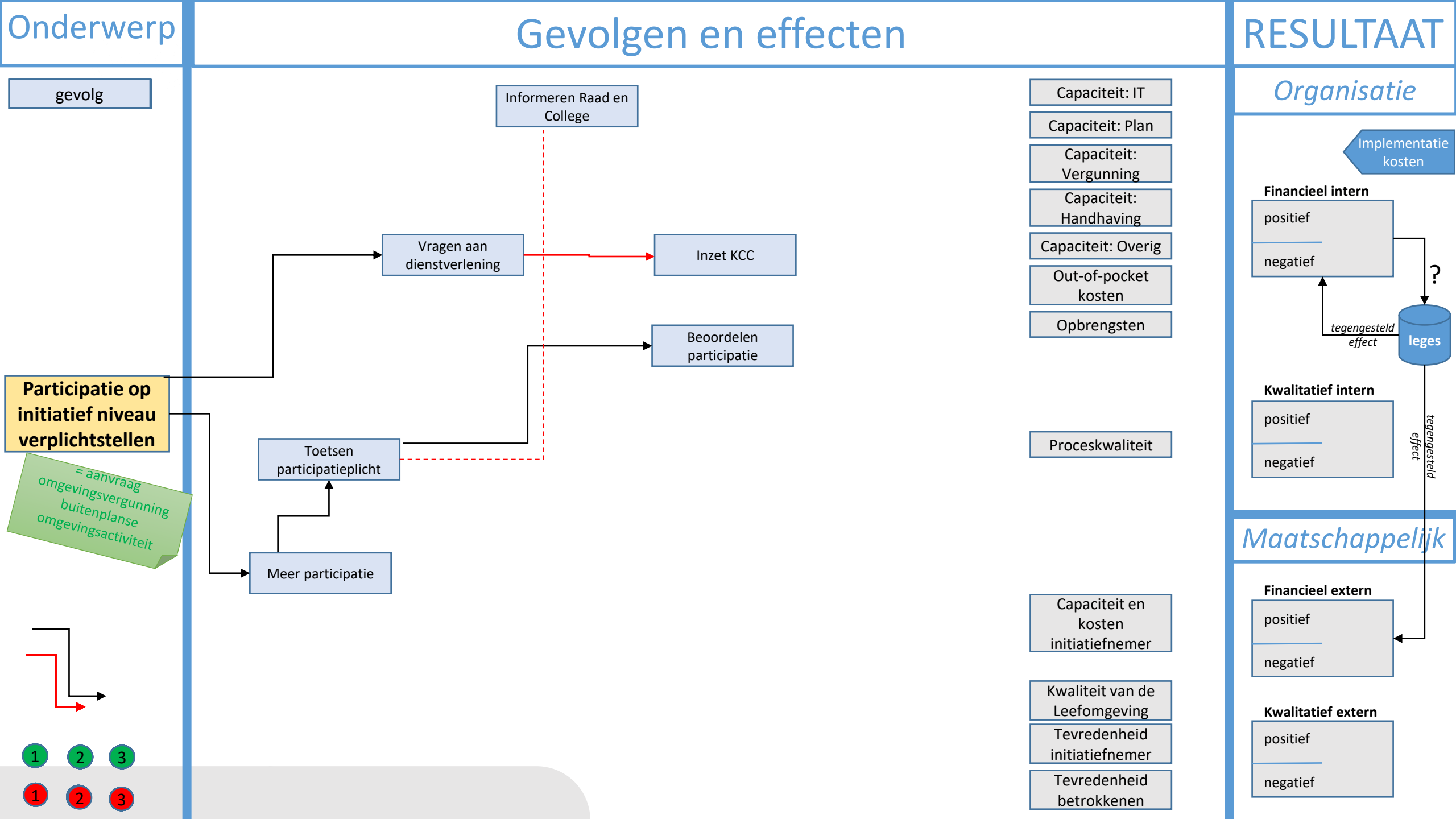

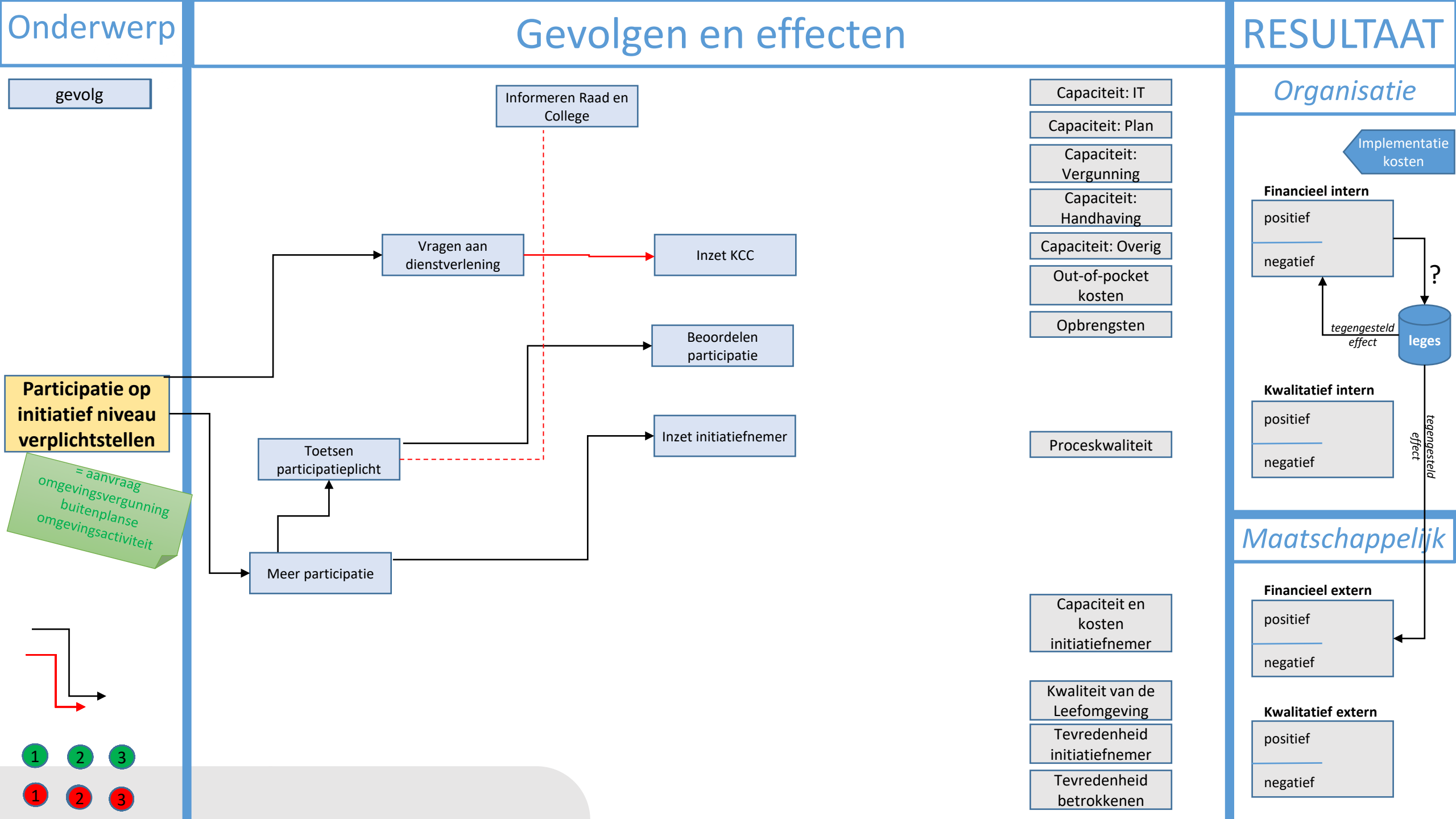

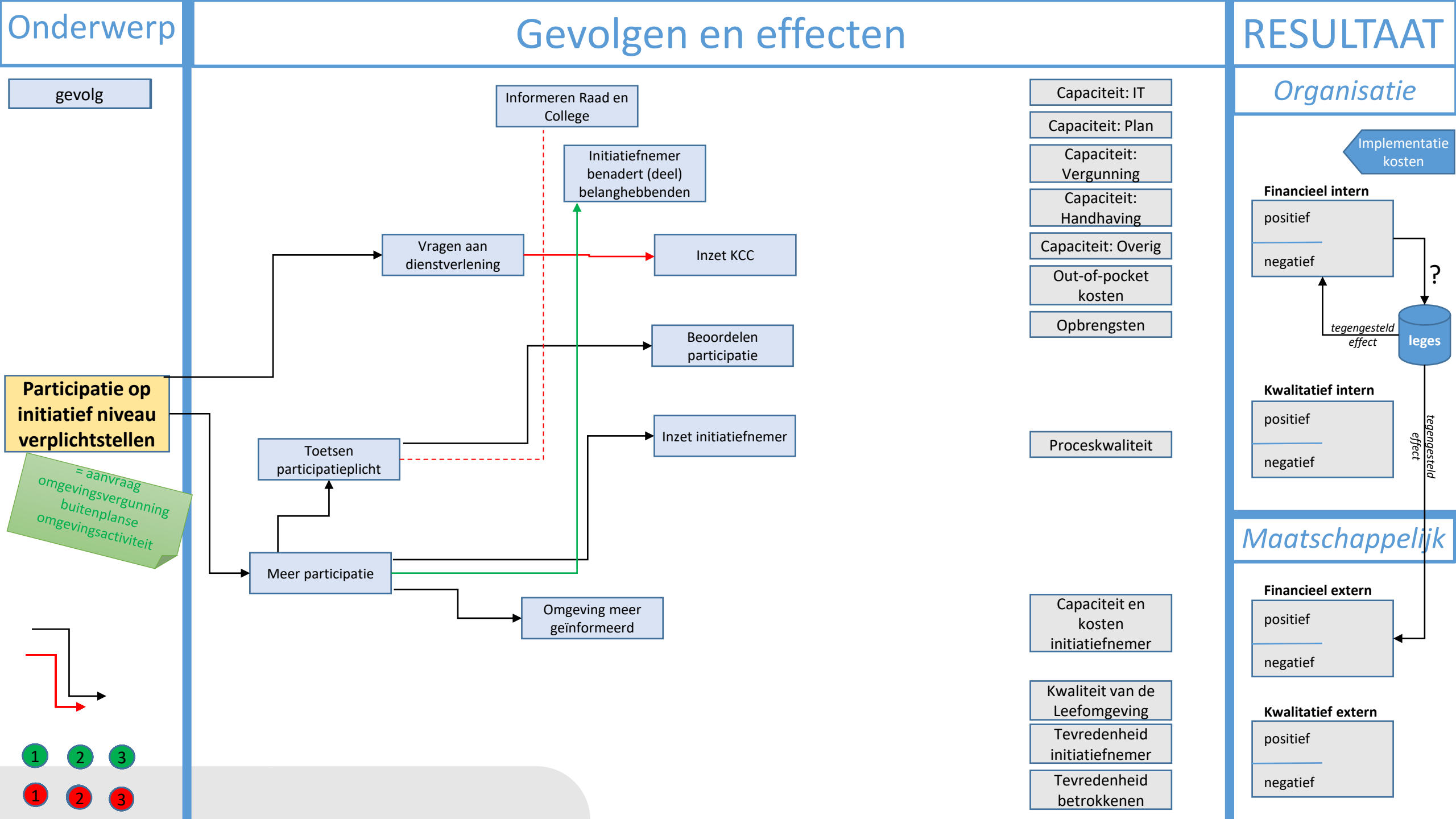

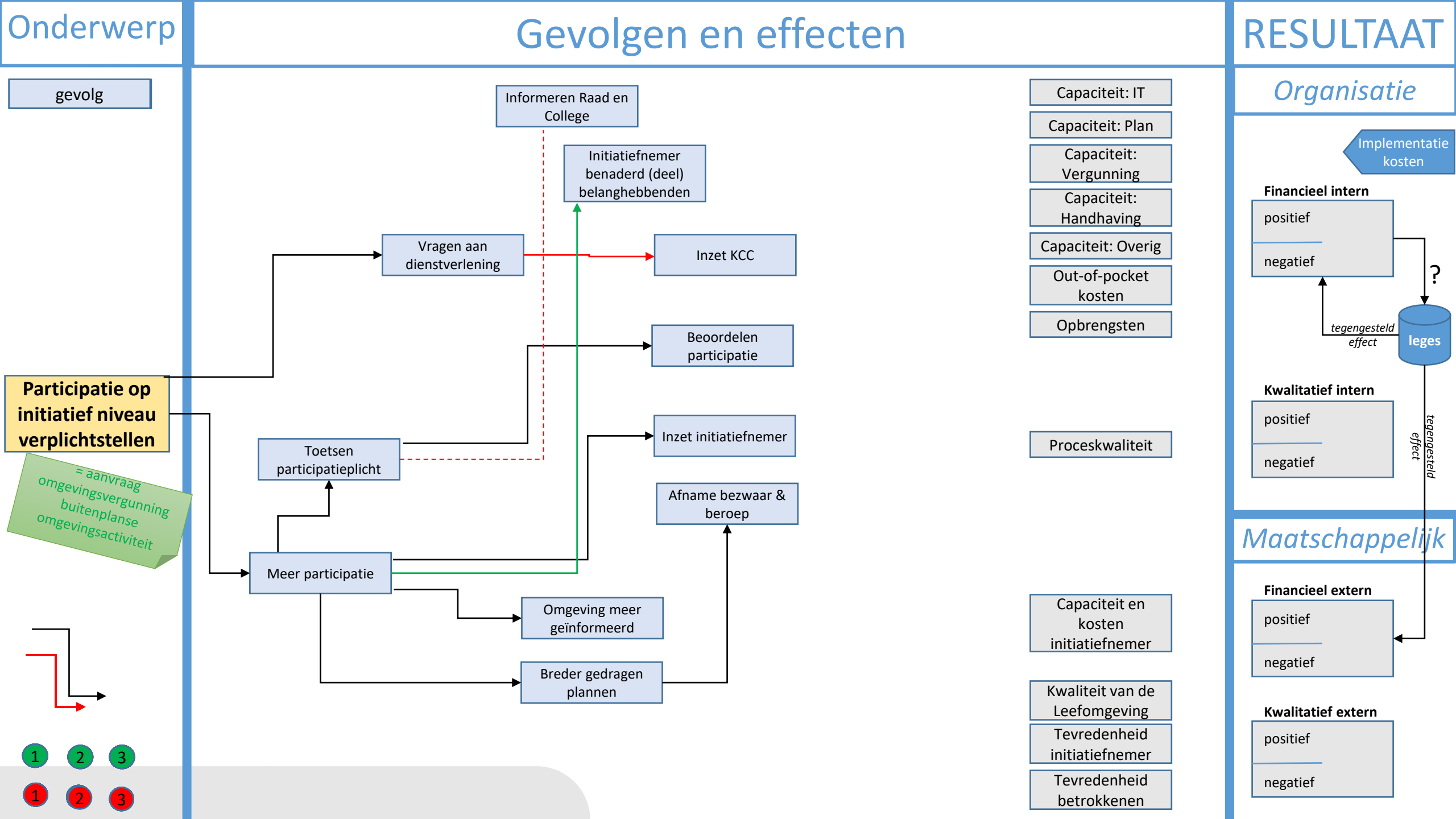

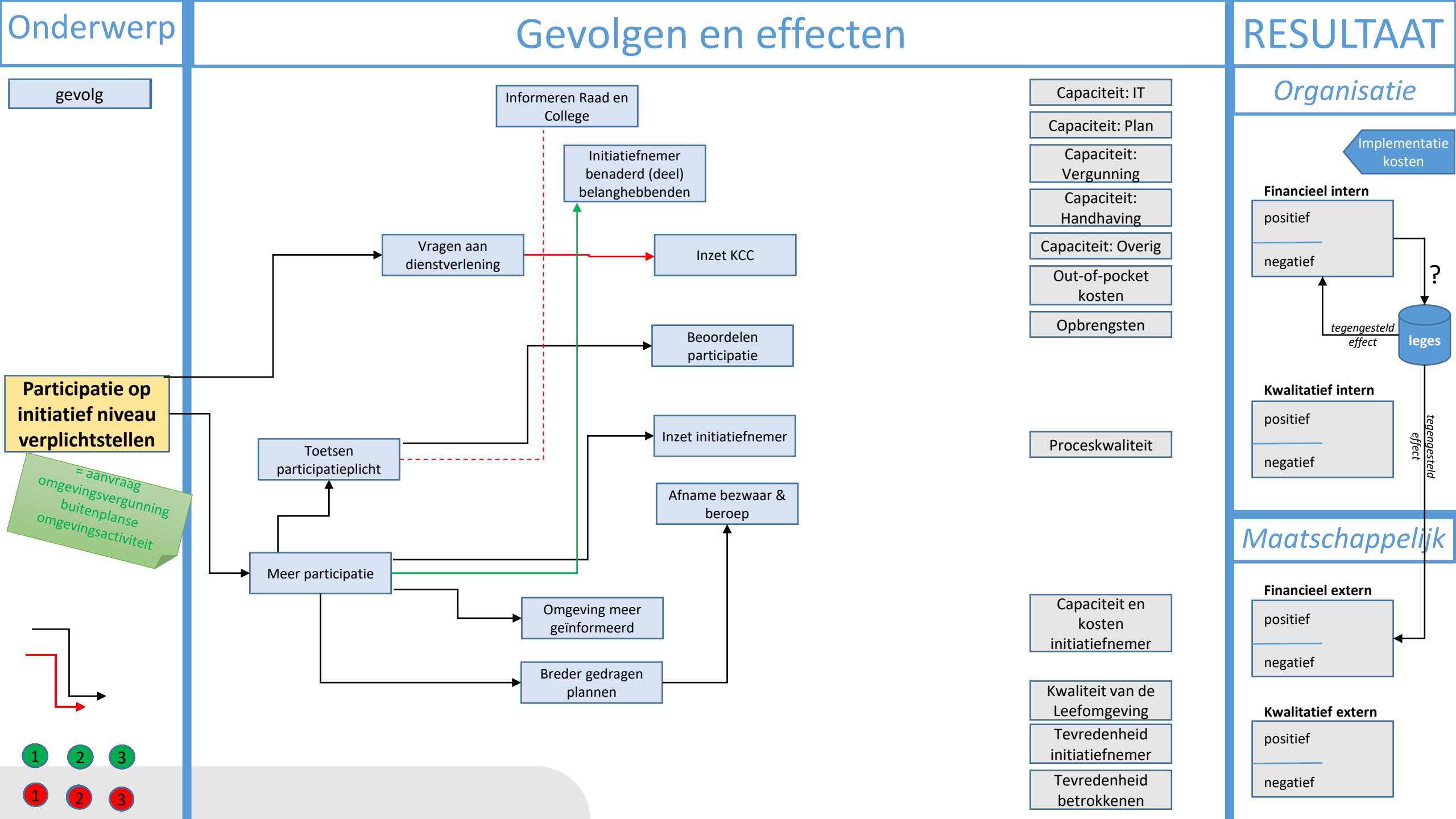

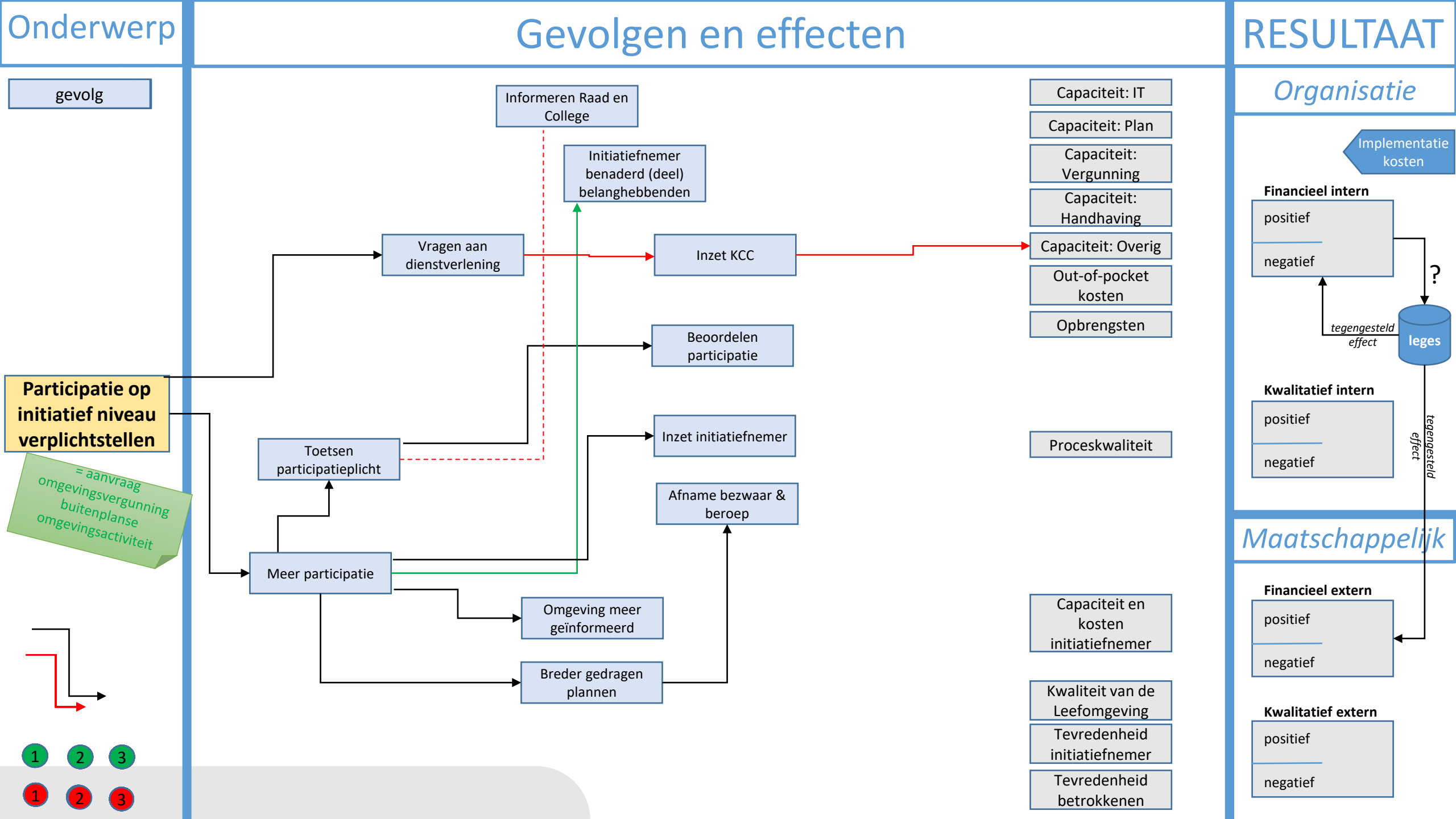

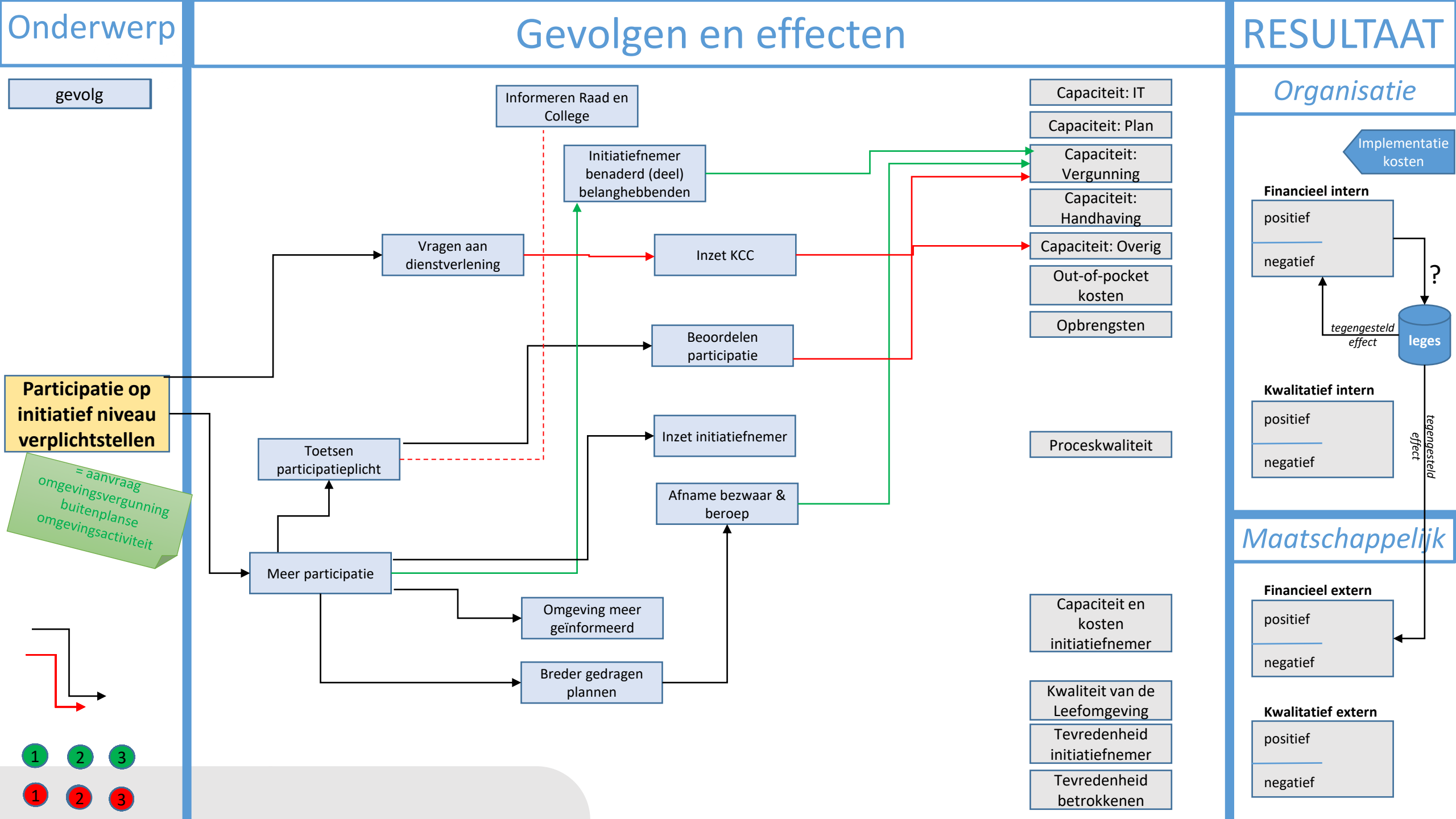

1

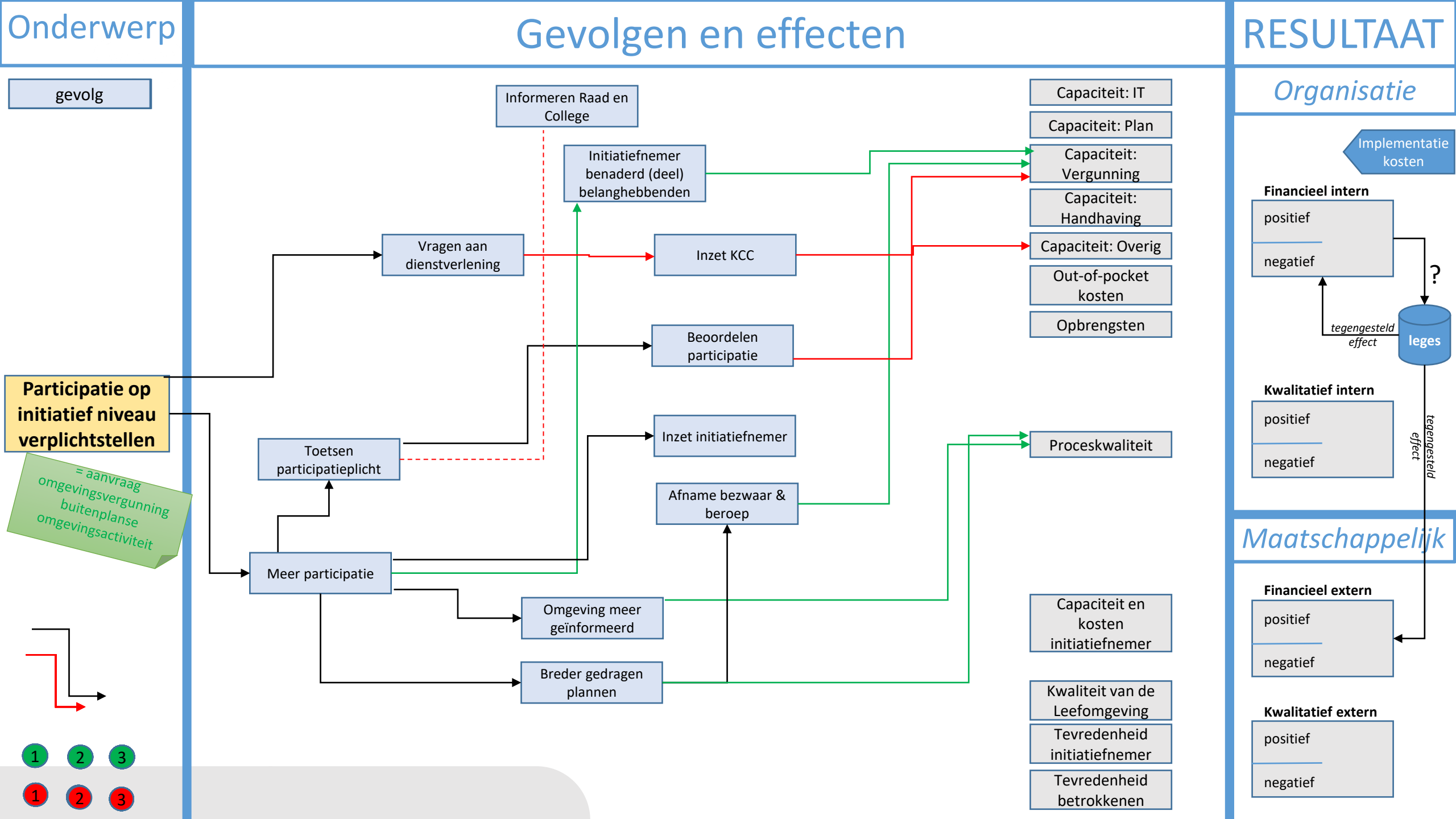
2

3

1

2

3

1

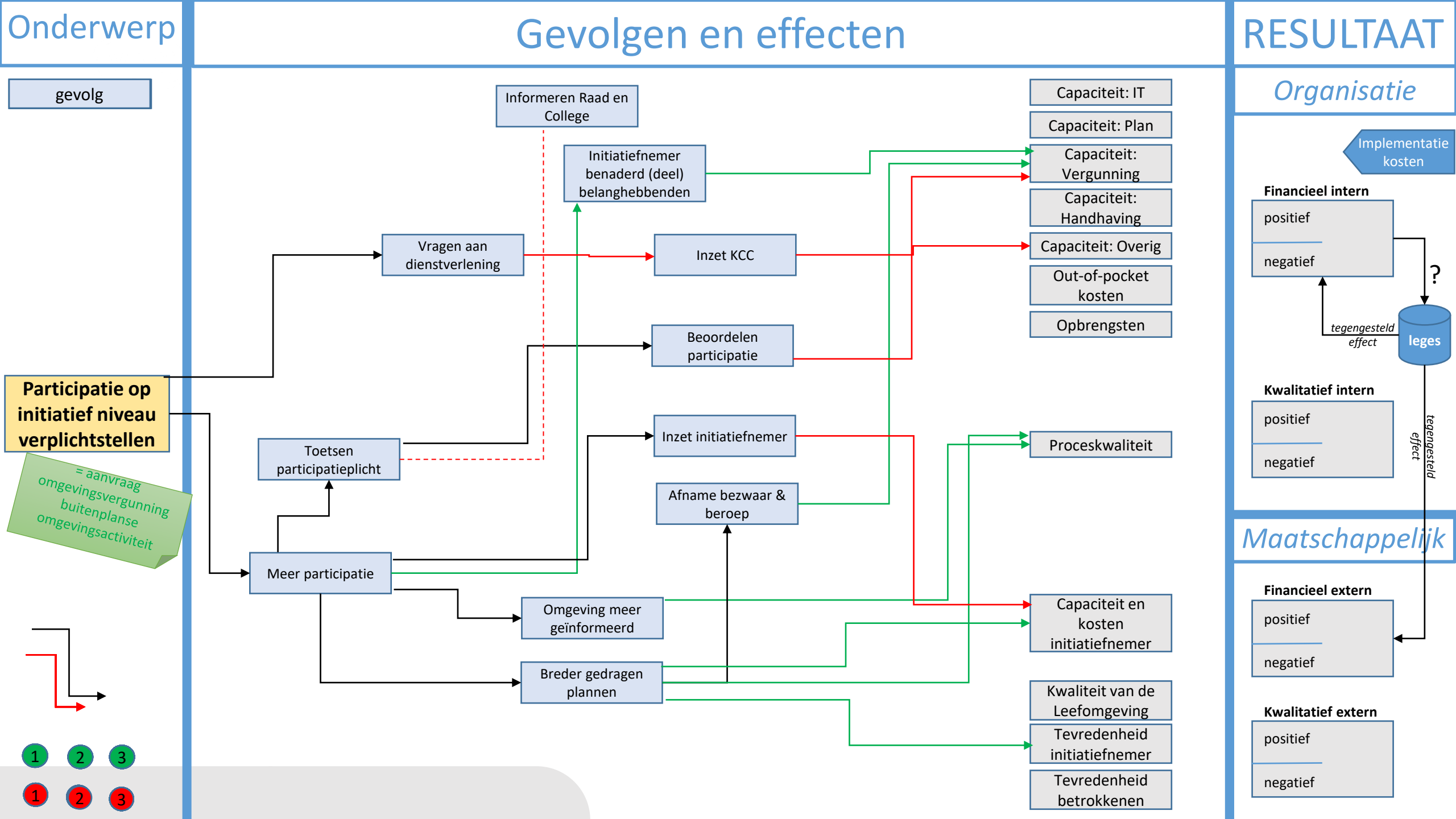
2

3

1

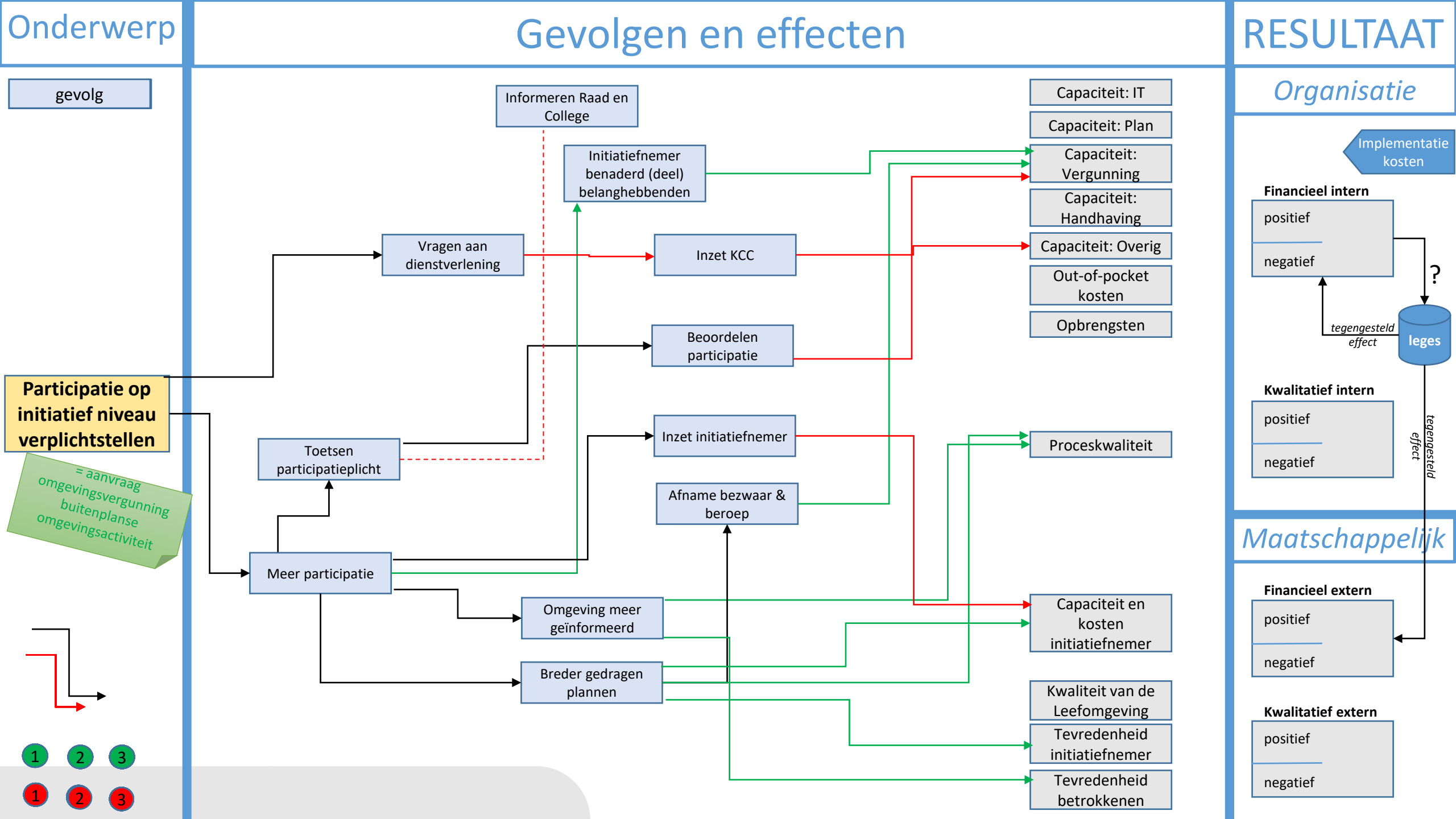
2

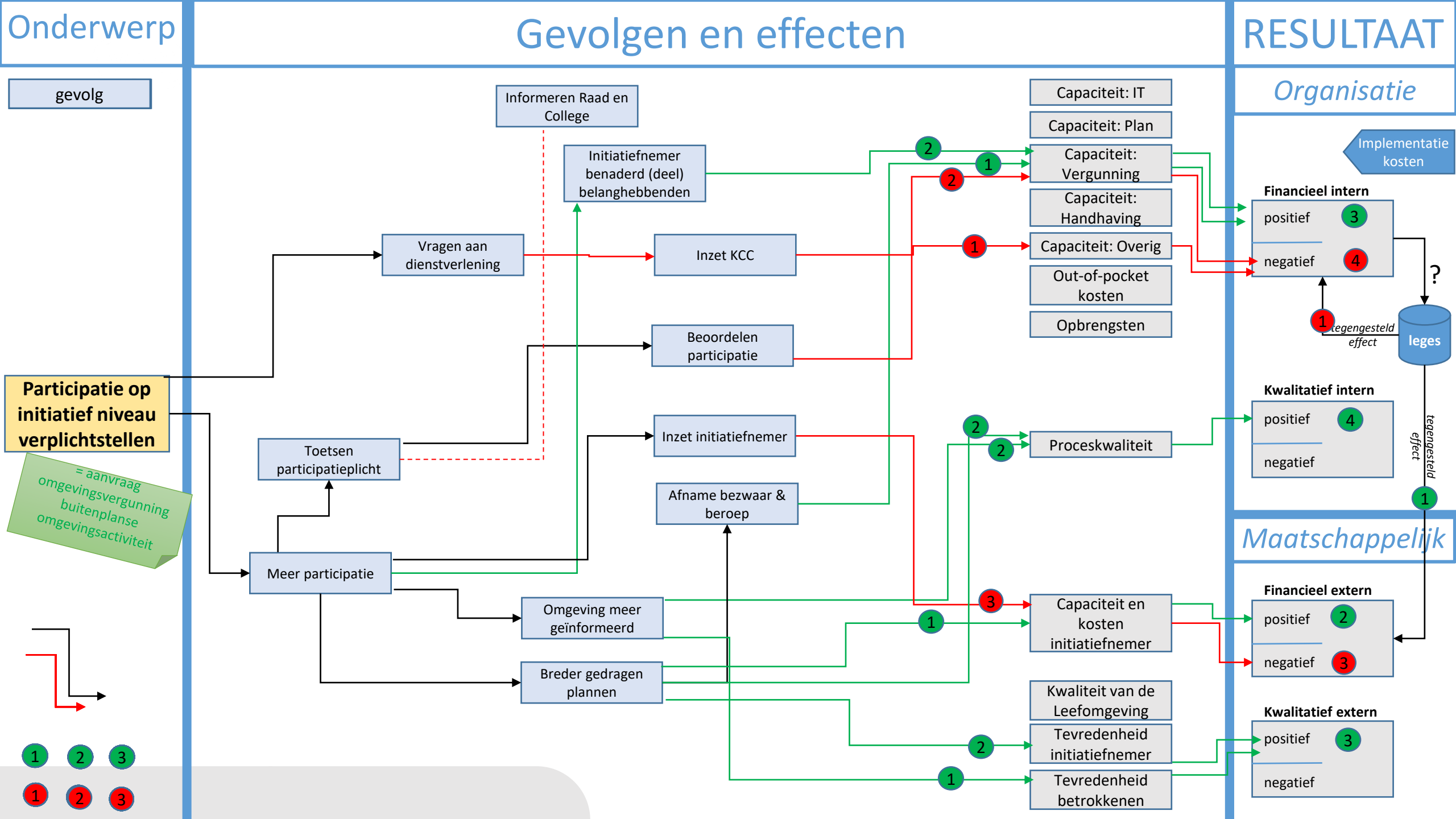
3

1 2 3

1 2 3

gevolg

Organisatie

Implementatie kosten

Financieel intern

positief

--	--

Kwalitatief intern

positief

Page 10

Maatschappelijk

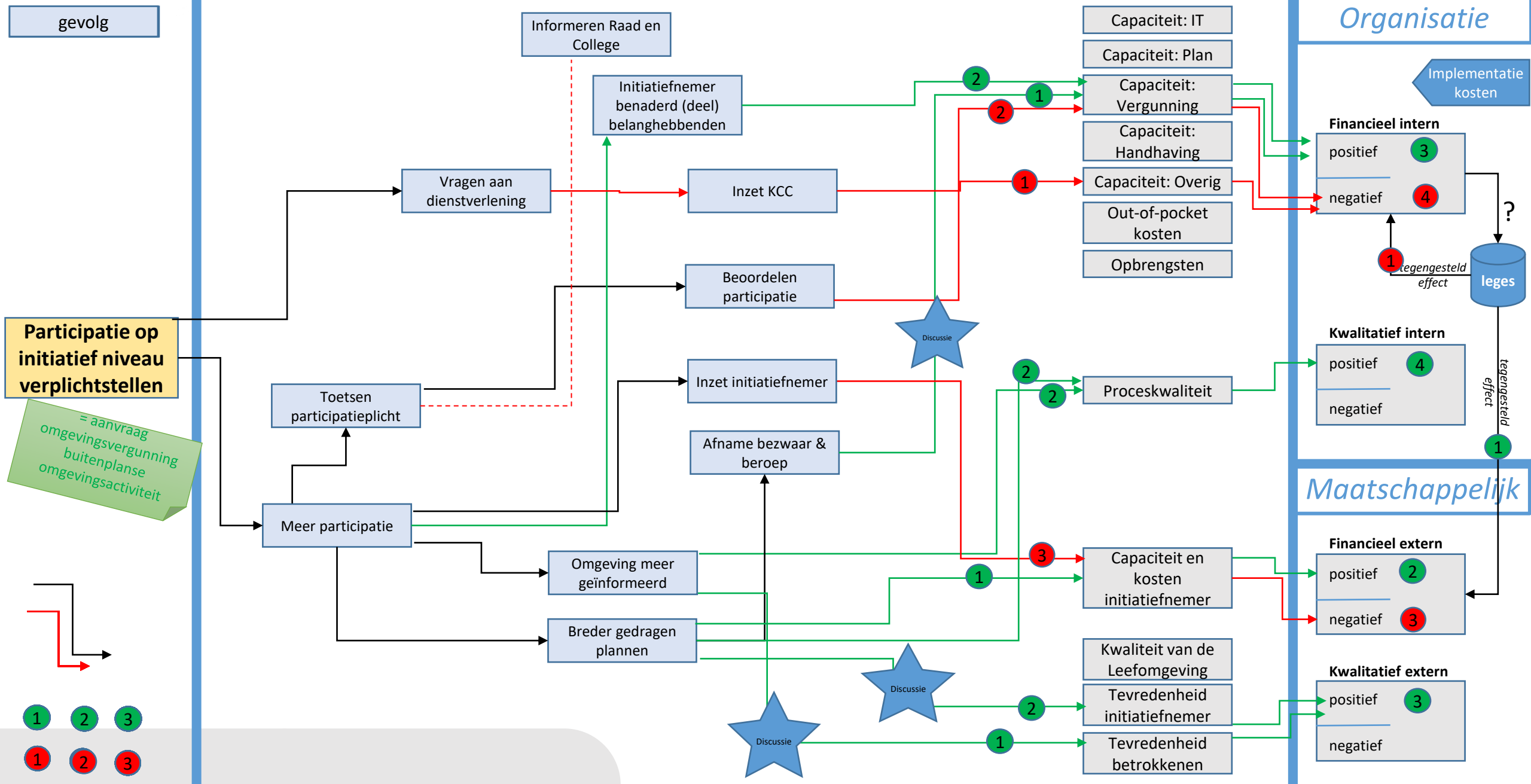
Financieel extern

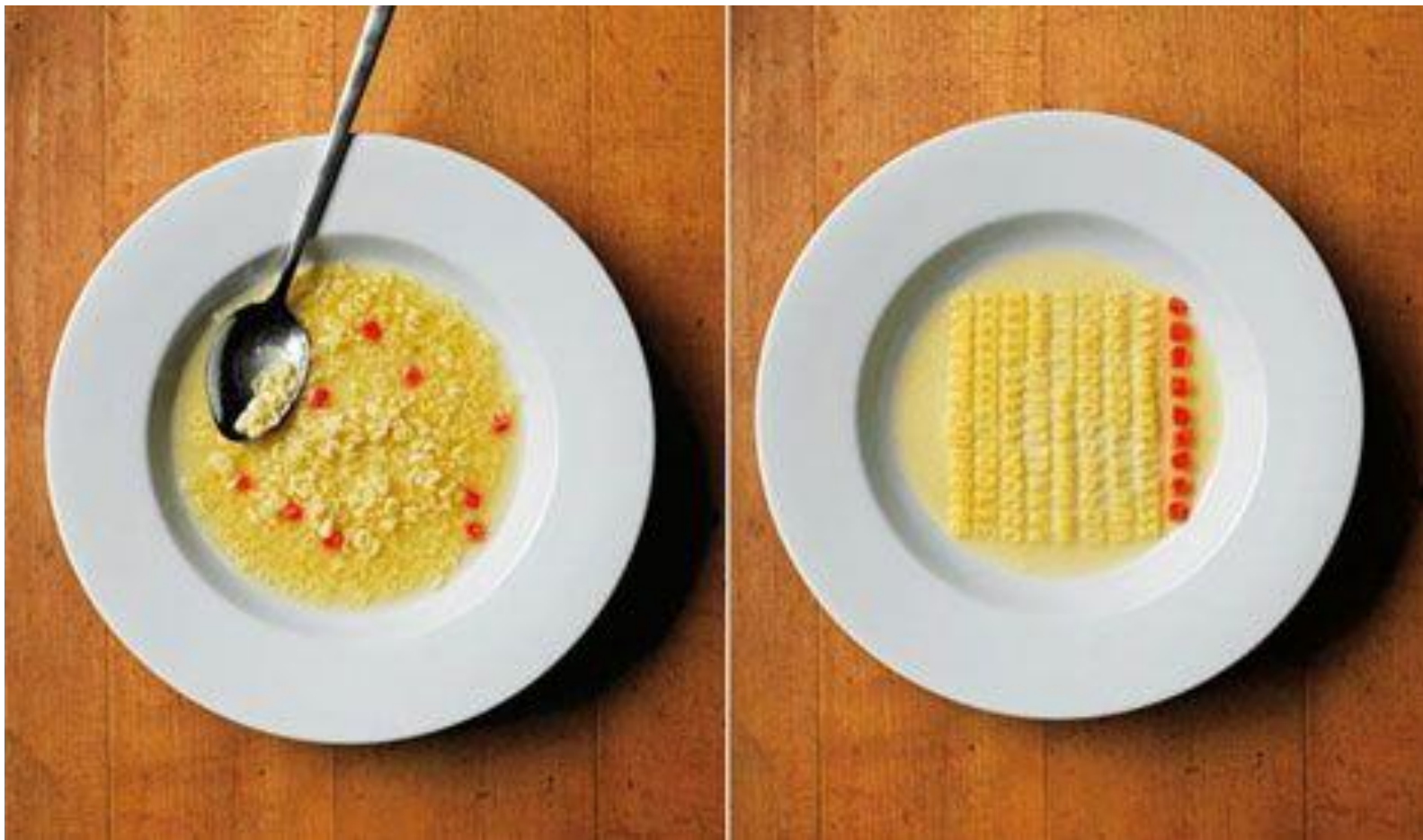
positief

Page 10

Kwalitatief extern

positief

Hartelijk dank!

pascale.georgopoulou@vng.nl